

Štábní kapitán pěch. Karel David, IP.:

Všeobecná pravidla a zásady o složení a činnosti SV. pěších jednotek.

(Při zpracování této studie bylo použito pomůcky sepsané pplk. franc. armády
Andriotem „Postes de commandement des unités d'infanterie“.)

Kapitola 1.

Definice pojmu SV., vlastnosti a charakteristika.

SV. pěší jednotky je místo, kde velitel této jednotky jednak sám, jednak s pomocí svých velitelských orgánů a prostředníků vykonává své povinnosti a svá práva, jež mu funkce velitelská ukládá, t. j. velí.

Podle toho tedy velitel na svém SV.:

- a) přijímá rozkazy nadřízených, hlášení podřízených a zprávy sousedů a spolu pracujících jednotek,
- b) sleduje situaci a vývoj boje pozorováním,
- c) rozhoduje o opatřeních, jež je nutno podle přijatých rozkazů, zpráv a hlášení a podle výsledků vlastního pozorování, činnosti a k zajištění potřeb podřízených jednotek učinit,
- d) dává zpracovat svá rozhodnutí ve formě hlášení nadřízeným velitelům, zpráv sousedům a kooperujícím jednotkám a rozkazů podřízeným,
- e) odesílá rozkazy, zprávy a hlášení určeným příjemcům.

Proto je SV. shromážděním všech osob (velitele jednotky v to počítaje) a prostředků, které velitel k úspěšnému vykonávání své funkce potřebuje. Mluvíme-li tedy o SV., míníme tím jak místo v terénu, tak i velitele, jeho pomocné orgány a všechny příslušníky jeho velitelské jednotky (čety, družstva, roje), službou na onom místě vázané.

Ač činnost jednotlivých osob na SV. je co do obsahu i doby různá, ač prostředky mají rozdílný původ, účel a určení, vše směřuje k jednomu a témuž cíli: umožnit veliteli velení.

Tak, jak se situace stále vyvíjí a mění, tak musí býti toto velení nepřetržité, v činnosti SV. se nesmějí projevovat poruchy nebo přestávky, proto je třeba, aby:

a) určité úkony velitele vykonávaly pomocné orgány samostatně podle platných předpisů a pravidel a podle všeobecných anebo zvláštních pokynů velitelových;

b) SV. byla chráněna před pozorováním a před palbou nepřítele více než ostatní bojující vojsko;

c) SV. pracovala bez ustání i za dočasné nepřítomnosti velitele;

d) SV. měnila své umístění, jestliže to povaha boje a okolnosti dovolují, co nejméně.

Tyto podmínky jsou charakteristické pro SV. a vyjadřují určitou jejich stabilitu.

Proto můžeme mluvit o SV. jen u těch velitelů pěších jednotek, kteří se pohybují a meškají na místech, kde jsou zálohy palebného sledu; jsou to velitelé vojskových těles (pluků a samostatných praporů), praporů a rot.

Velitelé nižších pěších jednotek (čet a podle okolností i družstev) zaujímají zřejmě také určité místo v terénu a mají taktéž své pomocníky při vykonávání určitých úkolů (pozorování, spojení), avšak u těchto jednotek nelze hovořit o SV., poněvadž velitelé těchto jednotek:

a) činí svá opatření více nebo méně přímo,

b) mění své stanoviště v těsném souladu s pohyby své jednotky;

c) neshromažďují pomocníky na zvláštním chráněném místě;

d) jsou v přímém dotyku s nepřítelem a pod jeho palbou. Mluvíme proto v tomto případě pouze o „velitelských orgánech“.

Kapitola 2.

Všeobecné zásady.

SV. musí býti přesný pracovní stroj, pružný a za všech okolností ovladatelný v rukou velitele, jehož je pomocníkem.

Každé SV. musí, má-li vyhovovat účelu, jemuž slouží, dbáti těchto zásad: musí

a) být zajištěno;

b) mít pozorovatelný,

c) úkony býti uspořádané a práce úměrně rozdělena,

d) mít spojení a styk,

e) být vybaveno prostředky a pomůckami,

f) velitel být stále přítomen,

g) SV. nepřetržitě pracovat.

SV. pěších jednotek mají složité úkoly, nutno řešit mnoho otázek (často choulostivých) a uspokojit mnoho požadavků. Úkony musí být stejnoměrně rozloženy, aby jedna složka nebyla více zatížena než druhá; kdo by této zásady nedbal, nevyvaruje se průtahů a poruch v chodu služby.

Personál musí být řádně vycvičen a vybaven, práce každého musí být přesně stanovena, jeho činnost co do obsahu, místa a doby přesně vyhra-

něna a nutnými prostředky zajištěna, to znamená, že každý bez zřetele k hodnotě a k funkci musí vědět, co, kdy, kde, jak a čím má zpracovat.

Kromě toho je nutno uvést činnost všech v soulad; každý — pracovní skupina i jednotlivec — musí vědět, s kým má pracovat, od koho práci dostane, kdo nebo komu pomáhá, komu hotovou práci odevzdá.

Konečně musí každý vědět, do jaké míry má pracovat samostatně (samočinně) a kdy je třeba vyžádat si rozkaz anebo pokyny nadřízených.

Každé SV. potřebuje taktického zajištění i nutných zdravotnických opatření.

Činnost může být rušena úmyslným anebo nahodilým zásahem nepřítelů, proto je třeba SV. zastržit proti pozorování, krýt před účinky nepřátelské palby a zajistit proti nepřátelským náletům, přepadům a nájezdům. V terénu se musí přizpůsobit bez podmínky svému okolí, aby se SV. ničím nelišilo od bojujících jednotek; tedy též tvar, pohyb a umístění. Na místě nestačí zakrýt jen SV., nýbrž komunikace již vybudované a nově povstalé (vyšlapáním stezek); ty třeba stále měnit, aby nepříteli unikla frekvence, jeho letcům změny v terénu.

Zdravotnická opatření zahrnují v sobě profylaxi proti nakažlivým chorobám, pravidla pro poskytnutí první pomoci při zranění, úrazu, otravě a náhlém prudkém onemocnění, ochranu proti slunečnímu záru, proti mrazu a bojovým chemickým látkám.

Velitel musí vidět buď sám anebo prostřednictvím svých pozorovatelských orgánů. K tomu patří kromě pozorování vzdušného rozhled do palebného sledu k sousedům i dozadu. Pozorování dává přímé, nejčtetnější zprávy, podle nichž se může velitel rozhodnout (velitel bez dobrých pozorovatelů je slepý).

Spojení dopředu (t. j. s podřízenými, s podpůrnými jednotkami — tanky, dělostřelectvo a p.) je povinné a musí být trvale zachováno; prostředků musí být hospodárně využito a kontinuita musí být zabezpečena do té míry, aby při poruše jednoho pojítka přejalo ihned jeho úkol pojítka jiné. Spojení musí být za všech okolností vždy a ihned zařízeno, proto je třeba, aby velitel spojovací jednotky byl včas orientován, aby dostal výstižné pokyny, neboť vybudování spojovací sítě vyžaduje mnoho času, vyhovující organizace a svědomité přípravy. Nastane-li v boji porucha, třeba vynaložit všechno úsilí k odstranění poruchy a k opětovnému navázání spojení jinými pojítky. Styk se sousedy doprava a dopředu je povinný, doleva se doporučuje, zejména jsou-li stanoveny vzájemné služebnosti; styk se záložními jednotkami, lze-li předvídat vystřídaní nebo překročení v boji.

Výbava je nadmíru důležitá; co do druhu, počtu (množství) i hodnoty musí být taková, aby nejen bezpečně zajistila chod služby, ale poskytovala i jakési pohodlí a chránila před nepříznivými vlivy povětrnostními; je preventivním opatřením proti předčasné únavě, rušení písarských, kresličských prací a poškozování písemností.

U SV. pluku a praporu bude dobré tvořit polní kanceláře dobře vybavené a zařízené (stany, sklápěcí polní stoly a židle pro velitele, pobočníky, kresliče a písáře), aby práce pokračovala i v noci a za deště a aby měli práci usnadněnu, pokud to ovšem poměry v poli dovolují. Tím bude zvýšena rychlost činnosti každého SV.

Vzdálí-li se velitel na určitou dobu ze svého SV., musí být svým duchem a myšlenkou stále na SV., to znamená, že SV. musí být odpovědný

orgán, který je s jeho úmysly, opatřeními z nich vyplývajících a se situací podrobně obeznámen, aby mohl odpovědět na dotazy, činit hlášení a zařídit nutná, okamžitá opatření tak, jak by to učinil velitel sám.

SV. musí pracovat stále, t. j. musí být zabezpečena permanence; když se velitelské orgány jednotky přesunují na jiné SV., je nutné, aby nadřízený mohl s velitelem korespondovat skrze pobočníka umístěného tak, aby mohl přijímat rozkazy; pak je nutno, aby velitel i za přemístění mohl velít své jednotce a přijímat hlášení a zprávy.

Kapitola 3.

Složení, úkoly a povinnosti složek SV.

Každé SV. se skládá:

z velitele, z pomocných orgánů (jen u vojskových těles a oddílů) a z velitelské jednotky.

Velitel:

1. dává rozkazy podřízeným a vyžaduje jejich zprávy,
2. hlásí představeným,
3. udržuje styk se sousedy,
4. předvídá opatření pro uspokojení potřeb podřízených jednotek.

Pomocné orgány jsou jednak pobočníci jako pomocníci taktičtí a materiální, jednak důstojníci zpravodajští, spojovací a plynoví jako pomocníci techničtí; velitelé praporů používají kromě toho velitelů kulometných rot jako technických poradců při tvoření palebné základny a ve věcech zbrojních a jako pomocníků při zásobování střelivem.

Do působnosti pobočníků patří uspořádání, řízení a dohled na činnost jednotlivých orgánů, jejich úkolem je řešit všechny otázky po této stránce, předvídat a překonávat překážky a nesnáze, připravit veliteli všechna potřebná data pro jeho rozhodnutí, jeho rozhodnutí pak zpracovat jak formálně, tak i věcně ve formě rozkazů, zpráv a hlášení. Pobočníci předkládají svým velitelům hotové práce, neboť velitel by ztratil mnoho času tak drahého v boji vyhledáváním míst na mapě, diktováním a p.

Pomocné orgány technické mají dvojí úkol:

jednak jsou pomocníky a technickými poradci velitelů a jejich pobočníků,

jednak jsou veliteli a řídicími orgány příslušných složek velitelských jednotek.

Zpravodajský orgán (u samostatného praporu vykonává tuto funkci vedle svých ostatních povinností II. pobočník) sbírá zprávy všech druhů, navrhuje a zpracovává zpravodajský rozkaz a plán pozorování, řídí topografické práce na SV., zhodnocuje získané zprávy a připravuje je tak pro rozhodnutí velitelovo, koná výsledky zajatců a civilního obyvatelstva.

Spojovací orgán řeší v těsné součinnosti s pobočníky a zpravodajským orgánem všechny otázky styku a spojení v rámci jednotky a navrhuje organizaci a úpravu spojení organizačně přidělenými pojítky; navrhuje a zpracovává spojovací rozkaz. Řídí rozdělení a použití všech osob a pojítek sloužících styku a spojení; hospodaří jednak vlastní výbavou pojítek jednotky a stará se o výměny a doplňování, jednak požaduje při nedostatku vlastních pojítek výpomoc od nadřízených velitelů. Předvídá řešení styku a spojení podle vývoje situace. Co do využití pojítek,

technické výkonnosti a udržování materiálu odpovídá plnou měrou svým taktickým velitelům a technickým orgánům nadřízených velitelů.

Velitelské jednotky soustřeďují všechny ostatní osoby, kterých je na SV. k výkonu služby nezbytně třeba; podle úkolů, určení a výbavy můžeme uvnitř velitelské jednotky vytvořit tyto skupiny:

a) skupina velitelská: obsahuje poddůstojníky ordonanční, písaře, personál plynové služby, sluhy, podkoní, tedy všechny osoby určené k úkolům administrativním, písařským a početním, pak osoby přidělené službou k osobě velitele, jeho pobočníků a ostatních pomocných orgánů;

b) skupina zpravodajská:

soustřeďuje osoby pro zpravodajství a pozorování a kresliče; úkol: jsou přímými pomocníky zpravodajského orgánu, podle jehož rozkazů pracují; sem patří pozorování, sbírání zpráv všech druhů, služba tlumočnická, výsledky, záznamy situace, evidence, správa mapového materiálu a hospodaření s ním, pořizování situačních hlášení a náčrtů;

c) skupina spojovací:

slučuje všechny osoby a materiál pro styk a spojení, t. j. soustřeďuje všechna pojítka technická i netechnická kromě orgánů styčných; skupina je přímo podřízena takticky spojovacímu orgánu velitelství, podle jehož rozkazů pracuje;

d) skupina styčných orgánů:

co do počtu a do složení je závislá na potřebě, povaze boje a situaci; styčné orgány (zpravidla poddůstojníci) mají usnadňovat styk velitele s podřízenými a spolu pracujícími, dále pak se sousedními veliteli; bude proto tato skupina obsahovat styčné orgány podřízených velitelů, spolu pracujících (podpůrných) jednotek jiných zbraní (dělostřelectvo, jezdecktvo, útočná vozba a p.), levé sousední jednotky; kromě toho budou v této skupině styčné orgány nebojujících složek vlastní jednotky, jako obvažiště, trénu a p.). Někdy bude třeba, aby styčné orgány měly u sebe spojky, cyklisty nebo i jezdce, aby jim ulehčili úkol a zdvojili spojení; toto opatření učiníme tehdy, jestliže terén je nesnadný nebo jestliže to vyžaduje taktická situace, na př. při velkých vzdálenostech mezi velitelstvími a p.

(Příště dále.)

Kapitán pěch. Václav Černý:

Poznámka k výcviku KOPL.

Poválečné snahy o dosažení rychlého spádu bojových akcí mají za následek zdůraznění rychlosti a pohyblivosti jednotlivých bojových prostředků. Nejpronikavější pokroky možno pozorovat v letectví. V době poměrně krátké vzrostla rychlost vojenských letounů skoro o 50%. Tento překotný růst rychlosti, často i na újmu jiných vlastností, byl způsoben, mimo shora uvedené snahy, též vývojem materiálně dobře vybavené a organizované OPL. Letouny hledají svou záchranu (bezpečnost) v rychlosti; a tak vidíme, že bombardovací letouny, které se svou rychlostí 180 km/hod. ještě před nemnoha lety skoro jen „plížily“ vzduchem, dosahují nyní rychlosti 400 km/hod., a dá se očekávat, že to není ještě poslední slovo v tomto směru.